

ПРОТОКОЛ

София, 21.11.2016 г

от заседание на Борсов съвет
към Българската независима енергийна борса ЕАД

Днес, 21 ноември 2016 г. от 10 часа в гр. София в офиса на Българска независима енергийна борса (БНЕБ) на адрес: бул. Княз Александър Дондуков № 19, ет. 7, се проведе редовно заседание на Борсовия съвет към БНЕБ.

На заседанието присъстваха членовете на борсовия съвет: от квотата на производителите - Дияна Ненова, Надя Евтимова, Меглена Русинова; от квотата на търговците - Владимир Дичев, Мартин Георгиев, Георги Самандов; от квотата на потребителите - Костадин Алексиев; от БНЕБ - Милена Стоянова, Здравко Попов и Милена Божинова – секретар на Борсовия съвет (без право на глас).

На заседанието присъстваха и Константин Константинов – Изпълнителен директор, БНЕБ ЕАД, Атанас Георгиев – Представител на Контролиращия Управител, назначен от БЕХ ЕАД по силата на Ангажимент от страна на Български Енергиен Холдинг ЕАД към ЕК, Дирекция Конкуренция, съгласно дело АТ.39767 и Никола Габровски, Ръководител отдел „Проекти“ в БНЕБ.

Проекта на дневен ред на заседанието е изпратен на всички членове в съответствие с предвидения срок по т. 63 от Правилата за работа на борсов съвет (ПРБС). В срока по т. 64, не са постъпили допълнителни въпроси за разглеждане.

Дневен ред, Дискусии и Решения

Заседанието протече по предварително изготвения дневен ред, както следва:

1. Представяне на ролята, целите и функциите на Борсовия съвет.

Председателят на Съвета запозна присъстващите с основната ролята, целите на функциониране на Съвета, както и с видовете заседания, начинът на провеждането им и съставянето на дневен ред на заседанията.

2. Обсъждане на причините, породили закъснения в публикуването на резултатите от ежедневните тържни сесии.

БНЕБ представи информация във връзка с причините породили закъснения в публикуването на резултатите от борсовите сесии на пазара ден напред в последните два месеца. За целта операторът представи информация за общия европейски електроенергиен пазар ден напред, начинът му на функциониране и развитие. Представи се информация за общоевропейския алгоритъм EURNEMIA, който се използва за изчисляване на цената и количество на базата на потокоразпределние (flow-based model) на територията на Европа, който е част от Европейската стратегия за единен енергиен пазар и е ключов елемент за изпълнение на ангажиментите на страните членки в съответствие с Регламент 1222/2015 за установяване на насоки относно разпределението на преносната способност и управлението на преговарването.

Представи се и информация за съществуващите пазарни обединения към момента на територията на Европа и развитието им:

- ❖ MRC пазарното обединение част, от което е и пазарната зона на България. Цените на българската пазарна зона се изчисляват заедно и едновременно с тези на Испания, Португалия, Франция, Германия, Италия, Австрия, Словения, Белгия, Холандия, Дания, Норвегия, Финландия, Швеция, Литва, Латвия, Естония, Полша, Великобритания и Хърватия.
- ❖ 4M MS пазарното обединение на Чехия, Словакия, Унгария и Румъния, което обединение също използва алгоритъма EURNEMIA за изчисляване на резултатите от ежедневните тържни сесии на пазара ден напред, с разлика от един час в крайният срок за оферирание в съответствие с MRC пазарното обединение (11 ч. ЦЕВ). В съответствие с европейския целеви модел и разпоредбите на Регламент 1222/2015, 4M MS пазарното обединение се очаква през 2017 година да се обедини с пазарите от западна Европа в лицето на MRC обединението.

Съгласуваните правила, процедури и едновременното и съвместно изчисляване на цените на съществуващите пазарни обединения обуславя обстоятелството, че при възникването на проблеми в една от пазарните зони на всяко обединение, това неминуемо се отразява в забавяне на процеса във всички останали пазарни зони част от обединението.

Цените за пазарната зона на България се изчисляват в съответствие с възприетите правила и срокове в MRC пазарното обединение и посредством алгоритъм EURNEMIA. Всяко забавяне в една от пазарните зони част от MRC обединението се отразява на всички останали пазарни зони, включително и на българската такава.

Операторът представи статистическа информация по месеци относно броя на закъсненията от 2014 г. до настоящия момент, като се представи и информация относно причините довели до закъснения в изчисляването на резултатите от последните два месеца, а именно:

- ❖ Технически проблеми (IT система или информация за свободните преносни способности по граници – капацитет).

- ❖ **Втори търг в някои/и от пазарните зони.** Втори търг (Second Auction) представлява правото, на даден пазарен оператор, чиято пазарна зона е обединена със съседна такава, да поиска спиране на процеса на изчисления и повторно отваряне на системата за търговия за участниците на пазара при вероятност цената на пазар да надвиши предварително определени лимити.

Операторът отбеляза и че в съответствие с възникналите закъснения е проведена среща с Nord Pool Group, като доставчик на услугата за опериране на платформата за пазара ден напред в българската пазарна зона и също така е взел участие и в среща на MRC пазарното обединение, в резултат от която среща се очаква вътрешните правила за поискване на втори търг да бъдат преразгледани.

С цел облекчаване на негативните последици за търговските участници, породени от закъсненията в публикуването на резултатите, БНЕБ анонсира, че е стартирала съгласуването на извънредна процедура с Електроенергиен Системен Оператор ЕАД (ЕСО) за удължаване на крайния срок за подаване на вътрешни графици до 15 ч. ЦЕВ, в случай на закъснение в публикуването на резултатите от съответна тръжна сесия.

3. Обсъждане на позитивите и негативите от публикуването на криви за търсене и предлагане след дневните сесии на пазара ден напред. Демонстрация на създадена функционалност на тестовия сайт на БНЕБ.

БНЕБ представи нова функционалност, демонстрирана на тестовия сайт на оператора, която позволява детайлна и интерактивна визуализация на кривите на търсене и предлагане за всеки отделен ден и интервал на доставка. Това допълнително средство за визуализация позволява достъп до информация за съответните отделни ценови стъпки и агрегираното количество за търсене и предлагане на пазара ден-напред.

Операторът отбеляза, че е организирил подготовката на тази допълнителна възможност за търговските участници, с цел повишаване на прозрачността и доверието във функционирането на пазарния сегмент. Отбеляза се, че такъв вид информация ще доведе до повече възможности за анализиране на търсенето и предлагането за всеки часови интервал на търговия, както и ще спомогне за определянето на търговска стратегия на участниците на пазара.

Представиха се детайлни разяснения относно механизма на формиране на цените на пазара ден напред, както и се разтълкуваха всички данни, използвани при формиране на кривите на търсене и предлагане.

В допълнение се обсъди и влиянието на т.нар. ценово независими оферти върху постигнатата клирингова цена за отделни часове на доставка.

По време на проведената дискусия се обсъдиха и примери за публикуване на подобна информация във графичен вид от европейски борсови оператори, като се поясни, че в повечето случаи такъв вид информация не е толкова подробна и не е придружена от базата данни необходима за конструирането на съответните криви. Като примери в това отношение се посочиха: HUPX (Унгарския борсов оператор), CROPEX (Хърватския борсов оператор), SEEPEX

(Сръбския борсов оператор) и Nord Pool AS (борсовия оператор на скандинавските страни, балтийските страни и Великобритания).

В съответствие с представената информация и проведената дискусия се откриха следните позитивни и негативни страни от ежедневното публикуване на кривите на търсене и предлагане:

Позитивни страни

- ❖ Повишаване на прозрачността на пазара;
- ❖ Наличие на подходяща за анализ информация, даваща възможност за определяне на дълбочината на пазара (market depth);
- ❖ Наличие на подходяща за анализ информация, даваща възможност за определяне на агрегираното търсене и предлагане, респективно на максималната и минималната допустима за офертиране цена (компонента на т.нар. ценово независими оферти).

Негативни страни

- ❖ При наличие на малък брой (или един единствен) пазарени участници с голям пазарен дял от страна на търсенето или от страна на предлагането, публикуването на информацията за съответната крива на търсене или предлагане ще представлява до голяма степен офертата на съответния участник или участници, което би могло да засегне неговите търговски интереси.
- ❖ Тълкуването на публикуваната информацията за съответната крива на търсене или предлагане изисква познаване на пазарните механизми и принципите на ценообразуване на този пазарен сегмент, което може да доведе до погрешна интерпретация на публикуваната информация от ползватели без необходимата компетентност и опит, и съответно би могло да предизвика напрежение и съмнения относно начина на функциониране на пазара.

Решение:

Проведе се гласуване, кривите на търсене и предлагане да бъдат интерактивно публикувани ежедневно на интернет сайта на борсовия оператор. Решението се взе със седем гласа „за“ и два гласа „въздържал се“.

4. Обсъждане на възможността за предоставяне като допълнителна услуга за участниците на пазара на файл с координатите на точките от кривите за търсене и предлагане.

С обсъждането на възможността за публикуване на кривите на търсене и предлагане в графичен вид по т. 3 се разгледа и възможността да се публикуват и данните, използвани за тяхното построяване под формата на база данни в Excel формат. Поради комплицираността на разглеждания файл, се представи обстоен анализ и разяснения на параметрите, съдържащи се в него, както и се представиха различни варианти за публикуване на тази

допълнителна информация. БНЕБ предложи данните да се предоставят като допълнителна услуга на регистрираните членове на борсовия пазар ден напред.

В проведената дискусия по настоящата точка, отново се обсъдиха позитивните и негативните страни от предоставянето на информацията, като се изтъкна възможността данните да бъдат тълкувани по неправилен начин от ползватели на информацията от една страна и създаването на максимална степен на прозрачност от друга. Отбеляза се, че европейските борсови оператори в по-голямата си част се ограничават до публикуването на криви на търсене и предлагане и то в мащаб, който не предоставя възможности за обстоен анализ.

Решение:

Проведе се гласуване, относно ежедневно предоставяне на база данни в Excel формат съдържаща информация за точките от кривите за търсене и предлагане на общодостъпно място на интернет сайта на БНЕБ. Решението се взе с шест гласа „за“ и три гласа „въздържал се“.

5. Обсъждане на възможността за интегриране на системите на участниците на пазара със системата за търговия (DA WEB) чрез автоматизиран интерфейс (API).

БНЕБ представи възможността търговските участници да използват приложение (Application programming interface – API) за автоматично зареждане на оферти от техните търговски програми в платформата за търговия на пазар ден напред, оперирана от Nord Pool Group. С цел операторът да анализира и прецени какъв подход е приложим при определяне на параметрите за предоставяне на съответната услуга, БНЕБ отправи запитване към членовете на Борсовия съвет, като представители на търговските участници членове на пазара ден напред, за предоставяне на информация относно броя на потенциалните компании, които биха се възползвали от тази възможност с цел улеснение на техните работни процеси.

6. Обсъждане на възможността от въвеждането и на евро като валута, в която да се изобразяват резултатите на уеб сайта на БНЕБ.

Обсъдена бе възможността на сайта на БНЕБ, цените на пазара ден напред да бъдат визуализирани и във валута евро.

Решение:

Проведе се гласуване, относно разработването на възможност за предоставяне на цените на пазара ден напред и в евро на интернет сайта на компанията. Решението се взе с шест гласа „за“ и три гласа „въздържал се“.

7. Обсъждане на възможността за създаване/ползване на съществуваща система за прозрачност.

БНЕБ представи възможността за използването на платформа за прозрачност, в която да се публикува информация, засягаща планирана или непланирана неразполагаемост на производствени или потребяващи съоръжения, която информация да е общодостъпна, с цел всички участници на пазара да имат равен достъп до нея. Отбеляза се, че използването на платформа за прозрачност ще спомогне, както за увеличаване на прозрачността на пазара, така и за изпълнение на задълженията на търговските участници в съответствие с чл. 4 от Регламент 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

Разгледаха се и примери на действащи платформи за прозрачност в Европа, оперирани от организирани пазари:

- ❖ HUPX (Унгария): <https://www.insideinformation.hu/en/>
- ❖ EEX (Австрия, Белгия, Германия, Италия, Унгария, Холандия, Чехия, Швейцария): <https://www.eex-transparency.com/homepage>
- ❖ Nordpool (Дания, Естония, Латвия, Литва, Норвегия, Финландия, Швеция и др.): <https://umm.nordpoolspot.com/>

Отбеляза се, че предоставянето на такъв вид информация на едно място ще помогне на търговските участници при вземането на решения относно търговската си стратегия от една страна и от друга ще им помогне да разбират в по-голяма степен резултатите от търговията на различните пазарни сегменти.

С цел получаването на обратна връзка от членовете на Борсовия съвет, представляващи търговските участници на пазара ден напред, относно възможността за администриране от БНЕБ или друг участник на платформа за прозрачност (съществуваща или новосъздадена), се проведе дискусия между членовете на борсовия съвет.

Проведената дискусия очерта, че идеята за съществуването на платформа за прозрачност е добре приета от представителите на търговските участници, членове на пазара ден напред, но възникват множество въпроси засягащи законодателството и организацията ѝ на местно ниво.

Обсъди се настоящата ситуация и се предложи възможността за излизане с обща позиция до Комисията за Енергийно и Водно Регулиране (КЕВР) за създаване на правила и механизъм за налагане на санкции, в случай на неспазени задължения съгласно Регламент 1227/2011.

Предложи се и възможността за провеждането на разговори с КЕВР и ЕСО относно въвеждането на система за прозрачност.

8. Обсъждане на дати и вземане на решение относно датите на редовните заседания на Борсовия съвет през 2017 г.

В съответствие с т. 59 от ПРБС редовните заседания на Съвета се провеждат веднъж на четири месеца, като графикът за провеждане се определя предварително през предходната година за следващата година.

Обсъдиха се възможни дати, като Съвета определи, следните дати за провеждане на редовни заседания на Борсовия съвет през 2017 г.:

- 13 март 2017
- 19 юни 2017
- 16 октомври 2017

9. Разни

В настоящата точка членовете на Съвета, коментираха въпроси и предложения относно дейността на пазара и отправиха следните предложения и запитвания:

- ❖ Предложение за оптимизация на интернет сайта на БНЕБ при използването му от мобилни устройства.

Операторът пое ангажимент да отнесе въпроса към компанията, която е разработила интернет сайта на компанията.

- ❖ Предложение, към изпращаните ежедневно индивидуални резултати от търговията на всеки отделен участник, да се добави информация за общите търгувани количества електрическа енергия на пазар ден напред.

Операторът пое ангажимент да отнесе въпроса към Nord Pool Group, която система генерира съответните справки и при възможност да се добави поисканата информация.

- ❖ Предложение за намаление на таксите на пазар ден напред, при възможност от страна на БНЕБ.

От оператора коментираха, че все още не е обсъждала такава възможност поради сравнително скорошното стартиране на пазар. След изготвянето на съответните анализи и отчитане на резултатите от дейността ще може да се прецени дали съществува подобна възможност.

- ❖ Запитване дали максималните и минимални цени за оферирание възприети от членовете на MRC обединението подлежат на промяна по силата на индивидуално решение на някой от борсовите оператори.

От страна на БНЕБ ЕАД се обясни и подчерта, че такава промяна не е възможна, тъй като е в противоречие с възприетите общи параметри на предложения за покупка и продажба, в обединенията PCR и MRC, на които БНЕБ ЕАД е съответно асоцииран и пълноправен член.